

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення другої (позачергової) сесії
обласної ради восьмого скликання
26 січня 2021 року № 26-2/VIII

ОБЛАСНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
національно-патріотичного виховання
на 2021-2025 роки

м. Чернігів
2021 рік

ЗМІСТ

I.	Паспорт Програми.....	3
II.	Визначення проблеми, на розв’язання якої спрямована Програма.....	5
III.	Визначення мети Програми.....	7
IV.	Обґрунтування шляхів і засобів розв’язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми.....	7
V.	Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники.....	9
VI.	Напрями діяльності та заходи Програми.....	10
VII.	Координація та контроль за ходом виконання Програми.....	12
	Додаток 1. Орієнтовне ресурсне забезпечення Програми.....	13
	Додаток 2. Напрями діяльності та основні заходи.....	14
	Додаток 3. Результативні показники.....	22

І. ПАСПОРТ

(загальна характеристика регіональної програми)
Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання
на 2021-2025 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження голови облдержадміністрації від 29.07.2020 № 397 «Про розроблення проєкту Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки»
3.	Розробник Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Чернігівській області, Служба у справах дітей облдержадміністрації, Чернігівський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, військові частини Збройних Сил України, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради, Чернігівський обласний центр соціальних служб,

		КПНЗ «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді», Обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», Вищі навчальні заклади Чернігівської області, міські, селищні, сільські ради
7.	Термін реалізації	2021 - 2025 роки (в один етап)
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми (для комплексних Програм)	обласний бюджет, бюджети місцевого самоврядування
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього	18000,0 тис. грн
	у тому числі:	
	коштів обласного бюджету:	18000,0 тис. грн
	коштів бюджетів місцевого самоврядування	обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки (далі – Програма) розроблена Департаментом сім'ї, молоді та спорту Чернігівської обласної державної адміністрації з огляду на актуальність та пріоритетність завдань державної політики щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України й рідного краю.

Програма є механізмом імплементації державної політики у сфері національно-патріотичного виховання в Чернігівській області, що базується на основі таких національних цінностей як: самобутність, воля, соборність та гідність.

Програма ґрунтується на нормах та положеннях Конституції України, Законів України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», Постанови Верховної Ради України «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» та відповідає Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженій Указом Президента України від 18 травня 2019 року №286, якою визначено основні пріоритети, напрями та ідеологічні засади розвитку національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Досвід державної політики впродовж усіх років незалежності України засвідчив, що національно-патріотичному вихованню дітей та молоді приділялось недостатньо уваги. Ініціативи, заходи, проєкти як на всеукраїнському рівні, так і на місцевих, здебільшого мали поодинокий, або ситуативний характер.

Унаслідок тривалого нехтування та неврегульованості питань щодо національно-патріотичного виховання в українському просторі сьогодні спостерігається низка негативних явищ, що створюють реальні й потенційні загрози національній безпеці у воєнній, гуманітарній, соціальній, економічній, внутрішньополітичній та інших сферах.

Ще одним проблемним питанням напрямку є відсутність системи підготовки фахівців національно-патріотичного виховання, належної методичної бази, сучасних інноваційних механізмів, форматів, форм роботи з дітьми та молоддю.

Низьким, також, на сьогодні є рівень інформаційного забезпечення як самої молодіжної спільноти, так і тих, хто працює у напрямі національно-патріотичного виховання та за своїми посадовими обов'язками, а частіше – громадянським покликанням, бере на себе відповідальність відповідного виховання підростаючого покоління.

Національно-патріотичне виховання має набути характеру системної і цілеспрямованої діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, інститутів громадянського суспільства, громадян з формування у людини і громадянина високої національно-патріотичної свідомості, почуття поваги та відданості своїй державі.

В основу системи національно-патріотичного виховання має бути покладено ідею зміцнення української державності як чинника, що консолідує суспільство та стимулює його розвиток шляхом формування патріотизму та відповідальності у дітей та молоді.

З основних проблем, на розв'язання яких спрямована Програма, визначено наступні:

- недосконалість механізму реалізації державної політики у сфері національно-патріотичного виховання в області;
- брак комунікацій з громадянським суспільством з питань національно-патріотичного виховання;
- недостатні зусилля органів державної влади у сфері політики консолідації суспільства, формування активної громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості громадян України, особливо дітей і молоді;
- брак духовності і моральності у суспільстві;
- наявність істотних відмінностей у системах цінностей, світоглядних орієнтирах груп суспільства, населення певних територій в області, окремих громадян;
- наявність у суспільній свідомості розбіжностей в уявленнях про історичне минуле, зокрема про тоталітарну добу;
- незавершеність процесу формування національного мовно-культурного простору, стійкості його ціннісної основи до зовнішнього втручання;
- відсутність єдиної інформаційно-просвітницької політики щодо питань організації та висвітлення заходів із національно-патріотичного виховання;
- перетворення інформаційного простору на поле маніпуляцій суспільною свідомістю, продукування ціннісної дезорієнтації;
- недостатній рівень обміну досвідом, успішними практиками в сфері національно-патріотичного виховання;
- відсутність дієвої системи підготовки кадрового потенціалу для організації та здійснення заходів із національно-патріотичного виховання, зокрема в молодіжному середовищі;
- слабкий методичний супровід питань національно-патріотичного виховання;
- низький рівень матеріально-технічного забезпечення та розвитку інфраструктури у сфері національно-патріотичного виховання.

Отже, наявність зазначених проблем зумовлює необхідність упровадження та реалізації єдиної політики в сфері національно-патріотичного виховання в області. Системні та узгоджені дії органів

державної влади, органів місцевого самоврядування і громадськості в цьому напрямі сприятимуть єдності та консолідації українського суспільства.

Програма має відкритий характер і може доповнюватися (змінюватися) в установленому чинним законодавством порядку в разі, коли в період її виконання відбуватимуться зміни в законодавчих та нормативно-правових актах України.

III. Визначення мети Програми

Метою Програми є подальший розвиток в Чернігівській області системи національно-патріотичного виховання, насамперед дітей та молоді, на основі утвердження принципів любові й гордості за власну державу, її історію, мову, культуру, науку, спорт, національних і загальнолюдських цінностей, усвідомлення громадянського обов'язку та зміцнення якостей патріота України як світоглядного чинника, спрямованого на розвиток успішної країни та забезпечення власного благополуччя в ній.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідеї зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства.

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у дітей та молоді повинно здійснюватися на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності, успадкованих, зокрема, від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української повстанської армії, українців-повстанців у сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху в Україні. Також національно-патріотичне виховання має здійснюватися на прикладах мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013-2014 роках, учасників АТО/ООС в Донецькій та Луганській областях.

Також одним із важливих чинників національно-патріотичного виховання має бути шанобливе ставлення до пам'яті про жертв комуністичного та інших тоталітарних режимів в Україні, зокрема жертв Голодомору, політичних репресій і депортацій.

Програма передбачає забезпечення комплексної, системної і цілеспрямованої діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, військових, закладів культури, освіти, спорту, інших соціальних інститутів щодо формування у громадян, насамперед у молодого покоління, високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності,

незалежності України, сприяння становленню її як правової та демократичної держави.

Основними складниками національно-патріотичного виховання, закладеними в Програмі, є:

- громадянсько-патріотичне виховання;
- військово-патріотичне виховання;
- духовно-моральне виховання.

Національно-патріотичне виховання охоплює насамперед такі сфери:

- освіта та наука;
- культура та мистецтво;
- профорієнтація на військові спеціальності;
- історія, вшанування пам'ятних дат та історичних постатей;
- краєзнавство;
- туризм;
- охорона довкілля;
- фізкультура, спорт, популяризація здорового способу життя;
- цивільна оборона;
- оборона України.

Ефективна реалізація Програми потребує:

– чіткої координації діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування усіх рівнів у сфері національно-патріотичного виховання;

– здійснення заходів з активізації національно-патріотичного виховання дітей та молоді на всіх рівнях такої діяльності у тісній взаємодії з інститутами громадянського суспільства на принципах взаємозацікавленого співробітництва;

– підвищення рівня організації, покращення функціонування як окремих елементів системи національно-патріотичного виховання, так і всієї системи в цілому;

– створення ефективної системи підтримки громадських ініціатив у сфері національно-патріотичного виховання, спрямованих на зміцнення національної єдності та консолідації українського суспільства, зокрема забезпечення фінансової підтримки в установленому порядку проєктів (програм, заходів) з національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства;

– підтримки та розвитку об'єднань, центрів, клубів, діяльність яких пов'язана з національно-патріотичним вихованням дітей та молоді.

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного бюджету та бюджетів місцевого самоврядування. Обсяг фінансування програми за рахунок коштів обласного бюджету визначається щороку, виходячи з конкретних завдань та можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді.

Термін виконання Програми з 2021 до 2025 року. Програма буде виконуватися в один етап.

Обсяги і джерела фінансування Програми наведені у Додатку 1 до Програми.

V. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

Виконання Програми забезпечить:

- розвиток ефективної системи національно-патріотичного виховання;
- системні та узгоджені дії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, спрямовані на впровадження національно-патріотичного виховання, насамперед дітей і молоді;
- подальше утвердження української громадянської ідентичності, патріотизму, національно-патріотичної та громадянської свідомості населення;
- розвиток інститутів громадянського суспільства національно-патріотичного спрямування, підвищення соціальної і громадянської активності дітей та молоді через їх участь у процесах державотворення й усвідомлення власної відповідальності за майбутнє України;
- усвідомлення особистої відповідальності громадянами України, у тому числі щодо військового обов'язку, посилення спроможності протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам та викликам;
- відродження та формування спільної історичної пам'яті, утвердження національної єдності, консолідацію суспільства.

Індикаторами ефективності реалізації Програми є, зокрема:

- збільшення відвідуваності, насамперед дітьми та молоддю закладів, що популяризують культурні та національно-мистецькі традиції Українського народу, а також експозицій музеїв, присвячених національно-визвольній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України;
- підвищення рівня знань, насамперед у дітей і молоді про видатних особистостей українського державотворення, визначних вітчизняних учених, педагогів, спортсменів, провідних діячів культури і мистецтва, а також духовних провідників Українського народу;
- збільшення кількості глядачів на переглядах творів кіномистецтва, що розкривають героїчне минуле та сьогодення Українського народу;
- розширення сфери застосування української мови, насамперед дітьми та молоддю;
- збільшення кількості жителів області, насамперед дітей і молоді, які пишаються своїм українським походженням, громадянством;
- збільшення чисельності членів громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на національно-патріотичне виховання;
- збільшення кількості проведених зустрічей дітей і молоді з ветеранами війни, борцями за незалежність України у XX столітті, учасниками АТО/ООС;
- збільшення чисельності молоді, готової до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України;
- збільшення кількості заходів із вшанування героїв боротьби Українського народу за незалежність і територіальну цілісність України;

– збільшення в області кількості фахівців, які взяли участь у навчаннях та підвищили кваліфікацію з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Результативні показники виконання Програми наведені в додатку 3.

VI. Напрями діяльності та заходи Програми

Пріоритетні напрями реалізації Програми:

Формування та впровадження методичних засад національно-патріотичного виховання:

– підвищення професійної кваліфікації та методичне забезпечення державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, педагогів, вихователів, психологів, соціальних та молодіжних працівників, активістів громадянського суспільства з урахуванням завдань національно-патріотичного виховання;

– видання та поширення методичних посібників, рекомендацій, тренінгових програм у сфері національно-патріотичного виховання;

– вивчення, опрацювання та поширення кращого національного та європейського досвіду організації національно-патріотичного виховання особистості і громадянської освіти, адаптація і поширення успішних практик в області;

– проведення конференцій, семінарів, «круглих столів», практикумів із питань застосування інноваційних підходів та технологій, що сприяють формуванню високої національно-патріотичної свідомості.

Активізація діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері національно-патріотичного виховання:

– забезпечення скоординованої роботи у сфері національно-патріотичного виховання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування всіх рівнів, закладів освіти, культури, спорту, соціальних закладів, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, військових частин, громадських організацій, організація та проведення системних заходів, спрямованих на формування ціннісних орієнтирів та утвердження національно-патріотичної, громадянської свідомості, насамперед дітей та молоді;

– формування в учнівської та студентської молоді почуття поваги та гордості за свою країну, за свій народ, його культурно-духовну спадщину та історію;

– активізація проведення заходів національно-патріотичного спрямування в прикордонних районах області;

– організація та проведення заходів, присвячених визначним пам'ятним датам з історії України, видатним особистостям українського державотворення, державним символам України;

– проведення заходів з увічнення пам'яті борців за незалежність України у XX столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, в АТО/ООС на сході України, Героїв

Небесної Сотні;

- проведення різноманітних та цікавих за формою заходів з вивчення, популяризації та відтворення історичних подій з історії України, Чернігівської області, рідного краю, свого роду;

- сприяння розвитку системи допризовної підготовки молоді та військово-патріотичного виховання на основі традицій національно-визвольних змагань українців, захисту незалежності та територіальної цілісності України, формування серед учнівської молоді готовності до захисту України, до військової служби;

- сприяння розширенню сфери застосування української мови;

- розвиток краєзнавчого туризму, насамперед, дитячого та молодіжного;

- розвиток молодіжного таборування в сфері національно-патріотичного виховання.

- проведення масових військово-спортивних заходів, змагань, турнірів тощо.

Співпраця органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями в напрямі національно-патріотичного виховання:

- забезпечення ефективної роботи координаційних рад з національно-патріотичного виховання при місцевих державних адміністраціях, органах місцевого самоврядування;

- залучення громадських організацій та громадських активістів, використання їх досвіду і потенціалу в процесі національно-патріотичного виховання, згідно з принципами та пріоритетними напрямками, визначеними у цій Програмі;

- сприяння реалізації громадських ініціатив, спрямованих на зміцнення національної єдності, утвердження патріотизму, відновлення та збереження національної пам'яті, популяризацію духовно-культурної спадщини Українського народу;

- організаційна та фінансова підтримка на конкурсній основі заходів і програм громадських організацій національно-патріотичного спрямування;

- сприяння розвитку волонтерського руху, громадських організацій національно-патріотичного спрямування;

- широке залучення до процесів національно-патріотичного виховання учасників АТО/ООС;

- сприяння роботі об'єднань, центрів, молодіжних центрів, клубів у сфері національно-патріотичного виховання;

- розвиток взаємодії, спілкування дітей та молоді з різних регіонів, проведення спільних медійних, культурних, освітніх та інших заходів, організація міжрегіональних дитячих та молодіжних обмінів.

Інформаційне забезпечення сфери національно-патріотичного виховання:

- широке висвітлення заходів національно-патріотичного спрямування, забезпечення організаційної підтримки засобів масової інформації, що беруть

участь у поширенні та популяризації засад національно-патріотичного виховання;

- сприяння випуску тематичних теле-, радіопрограм, тематичних рубрик в друкованих та електронних засобах масової інформації національно-патріотичного спрямування, що популяризують українську історію, мову та культуру, досвід роботи з національно-патріотичного виховання різних соціальних інституцій;

- виготовлення та поширення соціальної реклами з національно-патріотичного виховання;

- сприяння виданню та популяризації української книги патріотичного спрямування;

- сприяння розвитку творчого потенціалу журналістів, письменників, кінематографістів та представників інших мистецьких спеціальностей у сфері національно-патріотичного виховання.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію виконання заходів Програми забезпечує Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації.

Контроль за виконанням заходів Програми здійснює обласна державна адміністрація та постійна комісія обласної ради з питань сім'ї, молоді, спорту та туризму.

Організація процесу виконання Програми в межах адміністративно-територіальних одиниць області покладається на територіальні громади.

Співвиконавці Програми подають Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації для узагальнення звіти про виконання заходів Програми двічі на рік (до 20 липня та 20 січня).

Про хід реалізації Програми Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації щорічно до 15 лютого, подає Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації та Чернігівській обласній раді звіт про виконання Програми.

Директор Департаменту сім'ї,
молоді та спорту облдержадміністрації

Андрій КУЖЕЛЬ

*Додаток 1
до Обласної цільової програми
національно-патріотичного виховання
на 2021-2025 роки*

**Орієнтовне ресурсне забезпечення
Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на
2021-2025 роки**

тис. грн.						
Обсяг коштів, які пропонується залучити до виконання Програми	Етапи виконання Програми					Усього витрат на виконання Програми
	I					
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	
Всього, у т.ч.	3000,0	3300,0	3600,0	3900,0	4200,0	18000,0
обласний бюджет	3000,0	3300,0	3600,0	3900,0	4200,0	18000,0
бюджети місцевого самоврядування	обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей					

Розрахунки здійснені з урахуванням зростання індексу інфляції на споживчі ціни.

Директор Департаменту сім'ї,
молоді та спорту облдержадміністрації

Андрій КУЖЕЛЬ

Додаток 2
до Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки

Напрями діяльності та основні заходи
Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування (тис. грн.)	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Формування та впровадження методичних засад національно-патріотичного виховання	1.1. Розроблення навчально-методичних матеріалів із національно-патріотичного виховання для широкого використання під час підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців, діяльність яких пов'язана з громадянським і національно-патріотичним вихованням дітей та молоді	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 20,0 2022 рік – 30,0 2023 рік – 40,0 2024 рік – 50,0 2025 рік – 60,0	Забезпечення громадськості методичними рекомендаціями з питань національно-патріотичного виховання
		1.2. Організація та проведення заходів (конференцій, семінарів, тренінгів, майстер-класів тощо) із підвищення рівня професійної компетентності з питань національно-патріотичного виховання для педагогів, працівників методичних і психологічних служб системи освіти	2021-2025 роки	Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
					Обласний бюджет	Не потребує фінансування	Підвищення рівня професійної компетентності педагогів, працівників методичних і психологічних служб системи освіти з питань національно-патріотичного виховання
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	

		1.3. Організація та проведення всеукраїнських, регіональних, обласних конференцій, семінарів, «круглих столів» з питань впровадження та застосування технологій національно-патріотичного виховання дітей та молоді	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради (за згодою)	Обласний бюджет	2021 рік – 70,0 2022 рік – 80,0 2023 рік – 90,0 2024 рік – 100,0 2025 рік – 110,0	Впровадження та застосування технологій національно-патріотичного виховання
		1.4. Організація і проведення опитувань, соціологічних та інших досліджень, фокус-груп у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді з метою визначення змін ціннісних орієнтирів молоді за результатами реалізації Програми, оцінки її ефективності	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради (за згодою)	Обласний бюджет	2021 рік – 50,0 2022 рік – 60,0 2023 рік – 70,0 2024 рік – 80,0 2025 рік – 90,0	Моніторинг ефективності проведених заходів національно-патріотичного спрямування, визначення цінностей та потреб молоді, рівня її національної свідомості, виявлення недоліків системи національно-патріотичного виховання
2.	Активізація діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері національно-патріотичного виховання	2.1. Проведення міжнародних, всеукраїнських, обласних та місцевих освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурно-мистецьких заходів, фольклорних свят, конкурсів, фестивалів патріотичного спрямування, культурологічних та інших заходів з національно-патріотичного виховання, зокрема до державних свят та пам'ятних дат, присвячених видатним особистостям українського державотворення, державним символам України	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради (за згодою), міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 560,0 2022 рік – 620,0 2023 рік – 680,0 2024 рік – 740,0 2025 рік – 800,0	Сприяння підвищенню національної свідомості та збереження стабільності в суспільстві через збільшення чисельності дітей та молоді, залучених до заходів з національно-патріотичного виховання
		2.2. Організація та проведення виїзних обласних, місцевих заходів національно-патріотичного спрямування, насамперед для дітей та молоді, в	2021-2025 роки		Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
					Обласний бюджет	2021 рік – 70,0 2022 рік – 80,0 2023 рік – 90,0 2024 рік – 100,0 2025 рік – 110,0	Сприяння зміцненню обороноздатності та безпеки країни через підвищення національної свідомості дітей та молоді в прикордонних

		прикордонних районах області		релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	районах області
		2.3. Забезпечення участі представників області у міжнародних та всеукраїнських заходах і проєктах національно-патріотичного виховання	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 50,0 2022 рік – 60,0 2023 рік – 70,0 2024 рік – 80,0 2025 рік – 90,0	Збільшення кількості представників від області у всеукраїнських та міжнародних заходах національно-патріотичного виховання
		2.4. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих інформаційних, культурно-патріотичних заходів, присвячених боротьбі за незалежність та територіальну цілісність на сході України, військовослужбовцям, які відстоюють свободу країни в зоні АТО/ООС, Героям Небесної Сотні	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 150,0 2022 рік – 170,0 2023 рік – 190,0 2024 рік – 210,0 2025 рік – 230,0	Збільшення кількості залученої молоді до заходів, присвячених боротьбі за незалежність та територіальну цілісність на сході України, військовослужбовцям, які відстоюють свободу країни в зоні АТО/ООС, Героям Небесної Сотні
		2.5. Реалізація проєктів та заходів, спрямованих на підвищення престижу військової служби, зокрема проведення шкільних, районних, міських,	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації,	Обласний бюджет	2021 рік – 550,0 2022 рік – 570,0 2023 рік – 590,0 2024 рік – 610,0 2025 рік – 630,0	Сприяння вихованню патріотично налаштованої молоді, підвищенню престижу військової служби та готовності молоді вступати

		обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), місцевих та обласного етапів турніру зі спортивної та медичної підготовки «Захисник України» для учнівської молоді		Чернігівський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (за згодою), КПНЗ «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» (за згодою), міські, селищні, сільські ради	Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	до лав Збройних Сил України
		2.6. Організація і проведення системних заходів (акцій, конкурсів, тренінгів, «Шкіл безпеки» тощо) з безпеки життєдіяльності, з питань надання домедичної допомоги	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Чернігівській області (за згодою), міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 60,0 2022 рік – 70,0 2023 рік – 80,0 2024 рік – 90,0 2025 рік – 100,0	Збільшення кількості молоді, що відповідально ставиться до власної безпеки і здоров'я та спроможної надати домедичну допомогу
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		2.7. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих заходів (акцій, конкурсів, тренінгів, ігор, форумів, безкоштовних курсів, учнівських олімпіад тощо), спрямованих на підвищення рівня знань та розширення сфери застосування української мови	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 65,0 2022 рік – 75,0 2023 рік – 85,0 2024 рік – 95,0 2025 рік – 105,0	Збільшення кількості молоді, що вільно та постійно спілкується українською мовою
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		2.8. Організація та проведення заходів, зокрема із залученням учнівської та студентської молоді, спрямованих на формування бережливого	2021-2025 роки	Департаменти облдержадміністрації: сім'ї, молоді та спорту; екології та природних ресурсів; культури і	Обласний бюджет	2021 рік – 65,0 2022 рік – 75,0 2023 рік – 85,0 2024 рік – 95,0 2025 рік – 105,0	Формування у молоді бережливого ставлення до навколишнього природного середовища, історичних, культурних пам'яток, як

		ставлення до навколишнього природного середовища, історичних, культурних пам'яток, як загальнонаціонального скарбу та об'єктів спільного піклування		туризму, національностей та релігій, Управління освіти і науки облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	загальнонаціонального скарбу та об'єктів спільного піклування
		2.9. Проведення просвітницьких заходів із національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту дітей та молоді: притулках для дітей, центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, обласному соціальному гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	2021-2025 роки	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Чернігівський обласний центр соціальних служб (за згодою)	Обласний бюджет	Не потребує фінансування	Підвищення рівня національно-патріотичної свідомості дітей, які потребують соціальної уваги та підтримки
		2.10. Організація та проведення спортивних заходів, змагань, турнірів з видів спорту за участю молоді, учасників АТО/ООС та членів їх сімей	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» (за згодою), міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 100,0 2022 рік – 120,0 2023 рік – 140,0 2024 рік – 160,0 2025 рік – 180,0	Збільшення числа молоді, залученої до занять спортом, популяризація здорового та активного способу життя та соціальна адаптація учасників АТО/ООС та членів їх сімей
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
3.	Співпраця органів державної влади та органів місцевого	3.1. Забезпечення ефективної роботи координаційних рад з національно-патріотичного виховання при місцевих державних адміністраціях,	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 40,0 2022 рік – 50,0 2023 рік – 60,0 2024 рік – 70,0 2025 рік – 80,0	Консолідація зусиль суспільних інституцій у справі національно-патріотичного виховання дітей та молоді

самоврядування з громадськими об'єднаннями в напрямі національно-патріотичного виховання	органах місцевого самоврядування			Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
	3.2. Проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів) розвитку молоді та національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 900,0 2022 рік – 950,0 2023 рік – 1000,0 2024 рік – 1050,0 2025 рік – 1100,0	Збільшення числа інститутів громадянського суспільства, що працюють з молоддю у сфері національно-патріотичного виховання, стимулювання їх діяльності, підвищення рівня громадянської активності та національної свідомості молоді
				Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
	3.3. Проведення заходів, спрямованих на підтримку волонтерського руху національно-патріотичного спрямування, зокрема фестивалів, форумів волонтерських організацій тощо	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 60,0 2022 рік – 70,0 2023 рік – 80,0 2024 рік – 90,0 2025 рік – 100,0	Збільшення молоді, яка залучається до волонтерської діяльності
				Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
	3.4. Проведення всеукраїнських, обласних, місцевих інформаційних, освітньо-виховних, культурно-мистецьких заходів, спрямованих на консолідацію українського суспільства, підтримку осіб, які переселилися з Криму, Донецької та Луганської областей, зокрема заходу з вшанування жертв депортації кримських татар	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 60,0 2022 рік – 70,0 2023 рік – 80,0 2024 рік – 90,0 2025 рік – 100,0	Збільшення кількості заходів, які спрямовані на консолідацію українського суспільства
				Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	

4.	Інформаційне забезпечення сфери національно-патріотичного виховання	4.1. Макетування, виготовлення та поширення соціальної реклами з національно-патріотичного виховання	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	2021 рік – 70,0 2022 рік – 80,0 2023 рік – 90,0 2024 рік – 100,0 2025 рік – 110,0	Збільшення кількості соціальної реклами з національно-патріотичного виховання
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		4.2. Широке висвітлення заходів з національно-патріотичного виховання через аудіовізуальні, електронні, друковані засоби масової інформації, соціальні мережі	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	Не потребує фінансування	Підвищення рівня обізнаності населення з питань національно-патріотичного виховання
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		4.4. Проведення в бібліотечних закладах тематичних книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на інформування громадськості про героїчні вчинки воїнів-учасників АТО/ООС, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у боротьбу за незалежність країни	2021-2025 роки	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	Не потребує фінансування	Збільшення кількості обізнаної молоді щодо героїчних вчинків воїнів-учасників АТО/ООС, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у боротьбу за незалежність країни
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		4.5. Сприяння зйомці патріотичних роликів (професійних та аматорських), організація та проведення патріотичних кінопоказів, кінофестивалів	2021-2025 роки	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради (за згодою), міські, селищні, сільські ради	Обласний бюджет	Не потребує фінансування	Збільшення кількості проведених патріотичних кінопоказів, кінофестивалів
					Бюджети місцевого самоврядування	Обсяги фінансування визначаються щорічно виходячи з їх фінансових можливостей	
		4.6. Організація стаціонарних і пересувних фотодокументальних	2021-2025 роки	Департамент сім'ї, молоді та спорту	Обласний бюджет	2021 рік – 60,0 2022 рік – 70,0	Підвищення рівня знань населення про історичні події

		експозицій, присвячених визначним постатям і подіям історії України		облдержадміністрації, Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, КУ «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради		2023 рік – 80,0 2024 рік – 90,0 2025 рік – 100,0	та постаті України
Всього за Програмою						2021 рік – 3000,0 2022 рік – 3300,0 2023 рік – 3600,0 2024 рік – 3900,0 2025 рік – 4200,0	

Директор Департаменту сім'ї,
молоді та спорту облдержадміністрації

Андрій КУЖЕЛЬ

Додаток 3
до Обласної цільової програми
національно-патріотичного виховання
на 2021-2025 роки

Результативні показники виконання
Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кількість заходів (проектів) національно-патріотичного спрямування	од.	42073	42075	43078	43579	44080
Кількість учасників заходів (проектів) національно-патріотичного спрямування	осіб	116000	116500	117000	117500	118000
Кількість інститутів громадянського суспільства залучених до підготовки та проведення заходів (проектів) національно-патріотичного спрямування	од.	42	44	46	48	50
Кількість виданих методичних посібників з питань впровадження програми національно-патріотичного виховання для навчальних закладів і громадських об'єднань	од.	1	1	1	1	1
Кількість проведених соціологічних досліджень, опитувань з питань національно-патріотичного виховання та ефективності реалізації заходів національно-патріотичного спрямування	од.	1	0	1	0	1
Кількість проведених тематичних змін з національно-патріотичного виховання в закладах оздоровлення та відпочинку	од.	1	1	1	1	1

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кількість проведених прес-турів для представників обласних та всеукраїнських ЗМІ, з метою висвітлення заходів у сфері національно-патріотичного виховання	од.	3	4	4	3	3
Середні витрати на проведення одного заходу (проекту) національно-патріотичного спрямування	грн	71,3	78,4	83,6	89,5	95,3
Середні витрати на забезпечення участі в заходах (проектах) національно-патріотичного спрямування одного учасника	грн	25,9	28,3	30,8	33,2	35,6
Динаміка кількості молоді, охопленої заходами (проектами) національно-патріотичного спрямування, відсоток до попереднього року	%	100	100,4	100,4	100,4	100,4

Директор Департаменту сім'ї,
молоді та спорту облдержадміністрації

Андрій КУЖЕЛЬ